

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1925.

Ljubljana, 19. decembra 1925.

Štev. 9.

86.

POSVETITEV ČLOVEŠKEGA RODU PRESV. SRCU JEZUSOVEMU.

Acta Apostolicae Sedis 1925 str. 541 i. d.

Sacra Congregatio Rituum.

Epistola

Transmittitur Ordinariis formula Consecrationis generis humani Sacratissimo Cordi Iesu.

Perillustris ac R.me Domine. — Gratum mihi accidit atque periuendum munus exsequi a Sanctissimo Domino nostro Pio Papa XI mihi commissum transmittendi ad Amplitudinem Tuam formulam Consecrationis generis humani sacratissimo Cordi Iesu.

Qui quidem Consecrationis ritus, eiusdem Sanctissimi Domini nostri voluntate atque iussu, postrema die mensis decembris huius anni sancti, ea ratione perficiendus erit eisque servatis conditionibus, quae proximis apostolicis litteris manifestae fient.

Interim vero ad ea paranda, quae augustius et sanctius rei peragendae conferrent, illud visum est opportunum, ut singuli Sacrorum Antistites mature praeoscere propositam praescriptamque Consecrationis formulam, cuius ideo authenticum exemplar hisce inclusum litteris mittere cura fuit.

Dum autem Amplitudini Tuae fausta omnia precor a Domino, Tui permaneo

Datum Romae die 17 octobris 1925.

Addictissimus uti Frater

† A. Card. VICO, Ep. Pertuen. et S. Rufinae, S. R. C. Praefectus.
Alexander Verde, Secretarius.

L. + S.

Ad Sacratissimum Cor Iesu formula Consecrationis recitanda.

Iesu duleissime, Redemptor humani generis, respice nos ad altare tuum humillime provolutos. Tui sumus, tui esse volumus; quo autem Tibi coniuncti firmiter esse possimus, en hodie Sacratissimo Cordi Tuo se quisque nostrum sponte dedicat. Te quidem multi novere nunquam; Te, spretis mandatis tuis, multi repudiaverunt. Miserere utrorumque, benignissime Iesu; atque ad sanctum Cor tuum rape universos. Rex esto, Domine, nec fidelium tantum qui nullo tempore discessere a Te, sed etiam prodigiorum filiorum

qui Te reliquerunt: fac hos, ut domum paternam cito repetant, ne miseria et fame pereant. Rex esto eorum, quos aut opinionum error deceptos habet, aut discordia separatos, eosque ad portum veritatis atque ad unitatem fidei revoca, ut brevi fiat unum ovile et unus pastor. Rex esto eorum omnium, qui in tenebris idololatriae aut Islamismi adhuc versantur, eosque in lumen regnumque tuum vindicare ne renuas. Respice denique misericordiae oculis illius gentis filios, quae tamdiu populus electus fuit; et Sanguis, qui olim super eos invocatus est, nunc in illos quoque, redemptionis vitaeque lavaeum, descendat. Largire, Domine, Ecclesiae tuae securam cum incolumitate libertatem; largire cunctis gentibus tranquillitatem ordinis: perface, ut ab utroque terrae vertice una resonet vox: Sit laus divino Cordi, per quod nobis parta salus: ipsi gloria et honor in saecula. Amen.

Posvetitev človeškega rodu presv. Srcu Jezusovemu.

Presladki Jezus, Zveličar človeškega rodu, ozri se na nas, ki v globoki ponižnosti klečimo pred tvojim oltarjem. Tvoji smo, tvoji hočemo biti. Da bi pa mogli biti s teboj trdneje sklenjeni, glej, zato se danes vsak izmed nas radovoljno posveti tvojemu presvetemu Srcu.

Tebe mnogi niso nikdar poznali, mnogi pa so tvoje zapovedi zaničevali in te zavrgli. Usmili se obojih, dobrotljivi Jezus, in potegni vse k svojemu svetemu Srcu. Kralj bodi, Gospod, ne samo vernih, ki niso nikdar odpadli od tebe, temveč tudi izgubljenih sinov, ki so te zapustili; daj, da se skoraj vrnejo v Očetovo hišo, da ne poginejo uboštva in lakote. Kralj bodi tistih, ki jih slepi verska zmota ali loči razkol, in pokliči jih nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu en hlev in en pastir. Kralj bodi tudi vseh tistih, ki živijo še v zmotah poganstva ali izlama; reši jih iz teme in privedi jih k luči v božje kraljestvo. Ozri se slednjič z očmi usmiljenja na sinove onega rodu, ki je bil tako dolgo izvoljen narod, in Kri, ki je bila nanje klicana, naj sedaj tudi nanje pride kot vir rešenja in življenja.

Daj, Gospod, svoji Cerkvi varno in blagonosno prostost; daj vsem narodom red in mir; daj, da se bo od kraja do kraja zemlje razlegal en glas: Bodi hvala božjemu Srcu, ki nas je rešilo, slava in čast mu vekomaj! Amen.

Weihe des Menschengeschlechtes an das heiligste Herz Jesu.

O liebster Jesus, Erlöser des Menschengeschlechtes, blicke auf uns herab, die wir uns in Demut vor deinem Altare niedergeworfen haben: dein sind wir und dein wollen wir sein. Damit wir aber immer inniger mit dir verbunden sein mögen, siehe

darum weiht sich heute jeder von uns freudig deinem heiligsten Herzen. — Viele haben dich leider niemals erkannt, viele haben deine Gebote verachtet und dich von sich gestoßen. Erbarme dich ihrer aller, o gütigster Jesus, und ziehe alle an dein heiligstes Herz. Sei du, o Herr, König nicht bloß über die Gläubigen, die nie von dir gewichen sind, sondern auch über die verlorenen Söhne, die dich verlassen haben. Gib, daß diese bald ins Vaterhaus zurückkehren, damit sie nicht vor Elend und Hunger zugrunde gehen. Sei du König auch über die, welche durch Irrlehre getäuscht oder durch Spaltung von dir getrennt sind; rufe sie zur sicheren Stätte der Wahrheit und zur Einheit des Glaubens zurück, damit bald nur eine Herde und ein Hirt werde. Sei du König über alle diejenigen, welche immer noch vom alten Wahn des Heidentums oder des Islams umfungen sind; entreiße sie der Finsternis und führe sie alle zum Lichte und Reiche Gottes. Blicke endlich voll Erbarmen auf die Kinder des Volkes, das ehemals das auserwählte war. Möge das Blut, das einst auf sie herabgerufen wurde, als Bad der Erlösung und des Lebens auch über sie fließen. Verleihe, o Herr, deiner Kirche Wohlfahrt, Sicherheit und Freiheit; verleihe allen Völkern Ruhe und Ordnung. Gib, daß von einem Ende der Erde bis zum andern der gleiche Ruf erschalle: Lob sei dem göttlichen Herzen, durch welches uns das Heil gekommen ist; ihm sei Ruhm und Ehre in Ewigkeit. Amen.

Radi te odredbe naročam, naj gg. dušni pastirji na Silvestrov večer 1925 pri popoldanski zahvalni službi božji, ki naj bo kolikor mogoče slovesna, odmolijo z verniki od sv. očeta zaukazano molitev posvetitve človeškega rodu presvetemu Srcu Jezusovemu. V nedeljo, dne 27. decembra naj se to vernikom oznani.

V Ljubljani, dne 13. decembra 1925.

† Anton Bonaventura,
škof.

87.

MASNE USTANOVE.

Z reskriptom sv. kongregacije koncila z dne 21. aprila 1923 je sv. stolica dovolila za ljubljansko škofijo, da se smejo ukiniti mašne ustanove, katerih glavnice so se radi manjše denarne vrednosti tako znižale, da je postalo nemogoče izpolnjevanje obveznosti ustanove. Ukinjenje se izvrši, ako se more to zgoditi brez zgedovanja, ako ni nikogar, ki bi glavnico zvišal do zadostne višine in da se za obstoječo glavnico opravi manualne maše.

O tem se župni uradi obveščajo s pripombo, da morejo prositi za ukinjenje mašnih ustanov, ako obstoje zgoraj navedeni pogoji. Za zdaj velja to le glede ustanovljenih maš, katerih glavnice so naložene v hranilnicah.

Glede fundacijskih maš, ki so navezane na nadarbine in katerih dohodki so vsoti v fasijo, je sv. stolica z zgoraj navedenim reskriptom odločila, da je opraviti toliko sv. maš, kolikor dopuščajo obresti glavnice, ako se računa stipendij, kakor veli reskript »ad rationem taxae dioecesi vigentis, computata tamen hac taxa ad valorem pecuniae anni 1914«. Temu določilo primerno je računati stipendij à Din 25.—.

Z ozirom na to dovoljenje naj gg. duhovniki, ki so letos prejeli obresti od predvojnih obligacij, na katerih so naložene glavnice fundacijskih ustanov brez določenega števila sv. maš oziroma stipendija, opravijo za prejeti znesek manualne maše po Din 25.—.

88.

PASTORALNE KONFERENCE L. 1925.

Do danes sem pregledal zapisnike o poteku predpisanih pastoralnih konferenc, prečital in presodil predložene obravnave.

Konferenc so se udeležili skoraj vsi gospodje. Le nekaj malega jih ni prišlo. Razun 6 do 8 gospodov so se vsi prav zadostno izpričali.

Dekani so konference vodili točno po škofijskih predpisih. Poskrbeli so za točne, pregledne zapisnike in jih o pravem času doposlali škofijskemu ordinariatu. Le o tem nisem prepričan, da li so sestavili dva zapisnika in enega ohranili v svojem dekanijskem arhivu (tretja sinoda str. 37. g). Od enega samega dekanata nimam nobenega poročila.

Na predložene naloge so odgovorili vsi gospodje, ki so za to zavezani. Prav tehtne odgovore so pa tudi nekateri starejši gospodje prostovoljno predložili. Vse izdelke sem primerno ocenil, kakor bodo gospodje razvideli napisano na ocenjenih elaboratih. Naj omenim, da so skoraj vsi odgovori jako dobri. Odlikujejo se posebno gospodje: Oven, Flajnik, Cuderman, Kristijan, Gornik Anton, Frančič, Lekšan, Michel in župniki Rihtaršič, Čadež, Zupančič Valentin, Sitar, p. Teodor Tavčar in še drugi.

Za obe nalogi: o volji in vzgoji volje, pa o dušnem pastirstvu izobražencev so se gospodje prav močno zanimali, kar dokazujejo ne le obsežni izdelki, ampak tudi na dolgo razpredeni poučni razgovori. Pri teh se je marsikaj pojasnilo in so se elaborati še bolj izpopolnili.

»Causus moralis« je po cerkvenih postavah zapovedan. Niso odveč vprašanja dodana. Imajo namen, gospode opozoriti na nekatere razprave in theologia morali et pastorali. Seveda gospodje odgovore posnamejo iz knjig. To je prav. Pa naj tudi vsi udeleženci te odgovore poslušajo in si dotična načela v spomin pokličejo. Na temelju načel so rešitve večinoma pravilne. O davkih etc. je zanimivo in bolj samostojno razpravo predložil dr. Jakob Žagar.

Pri konferencah so dekani gospodom v spomin poklicali razne škofijske naredbe; to je nujno potrebno, ker gospodje dotične naredbe hitro pozabijo, ali pa jih celo prečitali niso. Razvili so se pa še drugi za pastirovanje koristni razgovori. Mislim, da sem v rešitvi na vse točno in primerno odgovoril.

V Ljubljani, dne 13. decembra 1925.

† Anton Bonaventura,
škof.

89.

RAZLAGA KANONOV CERKVENEGA ZAKONIKA.

Pontificia Commissio
ad Codicis canones authenticè interpretandos.

Responsa ad proposita dubia.

E.mi Patres Pontificiae Commissionis ad Codicis canones authenticè interpretandos, propositis in plenario coetu quae sequuntur dubiis, responderi mandarunt ut infra ad singula:

I. De temporis supputatione.

D. — An ubique terrarum, in casibus canone 33 § 1 expressis, tempus vulgo zonarium sequi quis possit.

R. — Affirmative, dummodo hoc tempus sit legale.

II. De praecedentia inter Episcopos suffraganeos.

D. — Utrum vi canonis 106, 3° praecedentia inter Episcopos suffraganeos in Concilio provinciali aliisque coetibus provincialibus definienda sit a die praeconizationis seu electionis ad episcopatum, an a die promotionis ad Ecclesiam suffraganeam.

R. — Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.

III. De collatione beneficiorum.

D. — Utrum in collatione beneficiorum et canonicatum in ecclesiis collegialibus Capitulum, ad normam canonis 403 audiendum, sit cathedrale an collegiale.

R. — Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

IV. De praecedentia vicarii foranei.

D. — An vicarius foraneus, qui sit simul canonicus Capituli collegialis in suo districtu, vi canonis 450 § 2 praecedat ceteris canonicis in choro et actibus capitularibus.

R. — Negative.

V. De sacris processionibus.

D. — An, secundum canonem 462, 7° et responsum diei 12 novembris 1922, ius parochi publicam processionem extra ecclesiam ducendi extendatur etiam ad processiones Religiosorum, licet exemptorum, extra eorum ecclesias et claustra.

R. — Affirmative, firmo tamen praescripto canonum 1291 § 2 et 1293.

VI. De admissione Orientalium ad novitiatum.

D. — An in Religionibus latini ritus sine venia, de qua canon 542, 2°, licite admitti possint ad novitiatum Orientales, qui, proprio retento ritu, praeeparantur ad constituendas domus et provincias religiosas ritus orientalis.

R. — Affirmative.

VII. De reservatione casuum.

D. — 1° Utrum quaevis reservatio, de qua can. 900, sit tantum ratione peccati an etiam ratione censurae.

2° Utrum canon 900 agat de reservatione casuum ab Ordinariis tantum an etiam a Sancta Sede statuta.

R. — Ad 1 Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.
Ad 2 Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

VIII. De forma celebrationis matrimonii.

D. — Utrum, secundum canonem 1098, ad valide et licite matrimonium coram solis testibus contrahendum sufficiat factum absentiae parochi, an requiratur etiam moralis certitudo, ex notorio vel ex inquisitione, parochum per mensem neque haberi neque adiri posse sine gravi incommodo.

R. — Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

IX. De Missa in matrimoniis mixtis.

D. — An canone 1102 § 2 in matrimoniis mixtis, praeter Missam pro sponsis, prohibeatur etiam alia Missa, licet privata.

R. — Affirmative, si haec Missa ex rerum adiunctis haberi possit uti complementum caeremoniae matrimonialis.

X. De sepultura ecclesiastica.

D. — An, vi canonis 1240 § 1, 5° ecclesiastica sepultura priventur qui mandaverint suum corpus cremationi tradi et in hac voluntate permanerint usque ad mortem, etiamsi crematio ad normam canonis 1203 § 2 non sequatur.

R. — Affirmative.

Datum Romae, die 10 novembris 1925.

P. Card. Gasparri, Praeses,

Ioseph Bruno, Secretarius.

90.

PROŠNJA ZA PODPORO.

Od ravnateljstva Salezijanskega doma »Martinišče« v Murski Soboti je prejel škof. ordinariat prošnjo z dne 16. nov. 1925, ki se glasi:

»Dijaški zavod »Martinišče« je z zadnjo poplavo v mesecu novembru t. l. zadela silna nesreča. V zavodu je bilo doslej z vsem oskrbljeno 50 dijakov sobotske gimnazije, in sicer večinoma brezplačno, deloma pa le za malenkostno plačilo. Zadnja povodenj je zavodu uničila vso zalogo živil, zadušila pet svinj in vso perutnino, podrila kuhinjski zid in razdrila štedilnik, pobila domala vso kuhinjsko posodo, odnesla vsa drva, vzdignila tla v obednici; in tako je nadaljni obstoj zavoda ogrožen, zlasti, ker je nabiranje živil že končano. Ako se ne najdejo dobra srca, ki bi se spomnila zavoda s hitro in izdatno podporo, je nadaljnje šolanje večine gojencev onemogočeno. Zavod je še bolj podpore potreben, ker prosijo za sprejem dijaki, ki so vsled poplave — porušilo se je več hiš — izgubili stanovanje. Iz vseh navedenih razlogov se obračamo na vsa plemenita slovenska srca, da olajšajo nesrečni položaj najbednejših dijakov. Blagohotne prispevke sprejemajo vsi slovenski katol. listi in ravnateljstvo zavoda »Martinišče« v Murski Soboti.«

Prošnja se nujno priporoča čč. duhovščini v blagovoljno uvaževanje in po možnosti v ugoditev.

91.

RAZNE OBJAVE.

Občinske matice. Županska zveza v Ljubljani je z dopisom z dne 21. nov. 1925 št. 110 prosila, naj bi škof. ordinariat opozoril matične urade, da bi županstvom, kjer se zahteva ureditev občinske matice, radi postregli s potrebnimi podatki. Kakor je iz uzorca za občinske matice razvidno, je treba dajati županstvom, poleg imena, le rojstne in smrtne podatke (datume). — Župni uradi naj rade volje ustrežejo.

Izstopanje iz vere. Po dopisu ministrstva za vere z dne 21. oktobra 1925. V. K. br. 4574 je treba vlogo, s katero se naznanja glavarstvom (magistratu) izstop iz kake vere, kolkovati po tar. post. 1., to je s kolkom 5.— Din.

92.

POROČILO MARIJANSKE KONGREGACIJE BOGOSLOVCEV IN DUHOVNIKOV ZA ŠOL. LETO 1924/25.

Kakor druga leta, tako je tudi letos z uspehom vršila naša kongregacija svojo nalogo. Sicer se v preteklem šolskem letu ni ponašala z mnogoštevilnimi zunanjimi prireditvami, pa to tudi ni njen namen. Smoter naše kongregacije je pač v tem, da se navdušimo v ljubezni do nebeške Kraljice in da to ljubezen po Marijinih družbah zanesemo med ljudstvo. Ta svoj smoter pa je gotovo dosegla s svojimi pogostnimi sejami, štirinajstdnevnimi shodi in prizadevanjem v svojih odsekih.

Središče vseh zunanjih dogodkov je bil glavni družbeni praznik — Brezmadežno spočetje 8. decembra. Proslavili smo ga s cerkveno slovesnostjo v kapeli zjutraj in popoldne. V semeniški dvorani pa se je po popoldanski pobožnosti vršila dobro uspela akademija na čast Brezmadežni. Drugi družbeni praznik — sv. Tomaža Akvinskega — smo praznovali samo v kapeli.

Da bi kongregacija vzgojila svoje člane za goreče voditelje Marijinih družb, se je v ta namen vršil v dneh 12., 13. in 14. marca praktičen tečaj, ki je dobro uspel. Predavali so sledeči gg.: Dr. Merhar, dr. Klinar, p. Kopatin S. J., p. prior Učak in vikar Vindišar.

Kongregacijski odseki so delovali dosti živahno. Misijonski odsek in Apostolstvo sv. Cirila in Metoda sta budila misijonsko misel z večkratnimi zanimivimi skioptičnimi predavanji in z misijonskimi časopisi. Člani misijonskega odseka so pridno dopisovali v misijonske liste. Evharistični odsek je pospeševal vsakdanje sv. obhajilo in gojil adoracijo pred Najsvetejšim.

Kongregacija se je lansko leto povečala za 27 članov; v druge kongregacije sta prestopila dva člana, eden je izstopil. Sedaj šteje 318 članov, šteti so samo oni člani, ki so obnovili posvetitev zadnjikrat l. 1922. — Preteklo leto je obnovilo posvetitev 230 članov, 61 članov te svoje dolžnosti ni izpolnilo.

Odbor za študijsko leto 1925/26. je sledeči: Lamovšek Matija (V.), načelnik; Grims Stanko (IV.), tajnik; Zakrajšek Viktor (III.), blagajnik.

93.

SLOVSTVO.

Vestnik »Dejanja sv. Detinstva Jezusovega« za l. 1925. Sestavil A. Čadež, škofijski voditelj. Letnik 46.

Vsebinska: Sv. oče govori. — Nova pota. — »Grem na korist misijonarju...« Iz misijonskih krajev: Jasni dnevi v življenju misijonarja. — Korea in njeni svetniki. — Paragvaj. — V deželi Basokov. — Med Indijanci-Guarani. — Za pouk in razvedrilo. Pod tem naslovom je uvrščenih mnogo zanimivosti, dogodivščin, običajev in zabavnih prizorov iz misijonskega življenja.

Iz kaz nabranih darov priča, kako se je ta blagodejna misijonska naprava po nekaterih župnijah med mladino krepko vkoreninila in udomačila. Skupna svota darov, nabranih l. 1925. pri centrali ljubljanske škofije, znaša 26.536 Din 90 p; pri lavantinski centrali 8502 Din 50 p.

Bog blagoslovi in poplačaj trud in prizadevanje gg. katehetov in poverjenikov!

Škofijski voditelj prosi, da bi gg. poverjeniki poslali po primerno število »Vestnika« v prodajalno K. T. D. (Ničman) v Ljubljani, da se tako prihranijo poštni stroški za misijonske namene.

94.

ŠKOFIJSKA KRONIKA.

Imenovan je bil za pravega konzistorialnega svetnika stolni kanonik Josip Volc.

Podeljeni sta župniji: Sv. Križ pri Litiji ondotnemu župnemu upravitelju Leopoldu Erzinu, št. Gotard Francu Pfajfarju, kaplanu v Moravčah (umeščen 10. decembra 1925).

Premeščeni so bili Franc Šmit, župni upravitelj v št. Gotardu, za beneficiata v Šmartno pri Litiji, nadalje kaplani: Ivan Platiša z Jesenic v Komendo, Janez Zupančič s Trebelnega na Jesenice, Alojzij Košmerlj iz št. Ruperta na Trebelno, Janez Burnik iz Cerkljan pri Kranju v št. Rupert, Jožef Oražem iz Dol pri Litiji v Cerklje pri Kranju, Anton Jerman iz Križev pri Tržiču v Moravče, Leopold Govekar iz Radeč pri Zidanem mostu v Križe pri Tržiču, Jožef Rott iz Podzemlja v Radeče pri Zidanem mostu.

V škofijo Arras v Franciji (dep. Pas de Calais) je v dušno pastirstvo Slovencev odšel Franc Gornik, doslej kaplan v Komendi.

Umrli je Matija Okorn, beneficiat v Vogljah, dne 11. novembra 1925 v Ljubljani, pokopan v Šenčurju pri Kranju. — N. v m. p.!

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 19. decembra 1925.

Vsebinska: 86. Posvetitev človeškega rodu presv. Sreč Jezusovemu. — 87. Mašne ustanove. — 88. Pastoralne konference l. 1925. — 89. Razlaga kanonov cerkv. zakonika. — 90. Prošnja za podporo. — 91. Razne objave. — 92. Poročilo Marijanske kongregacije bogoslovcev. — 93. Slovstvo. — 94. Škofijska kronika.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Dostal. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Posvetitev človeškega rodu presv. Srcu Jezusovemu.

Presladki Jezus, Zveličar človeškega rodu, ozri se na nas, ki v globoki ponižnosti klečimo pred tvojim oltarjem. Tvoji smo, tvoji hočemo biti. Da bi pa mogli biti s teboj trdneje sklenjeni, glej, zato se danes vsak izmed nas radovoljno posveti tvojemu presvetemu Srcu.

Tebe mnogi niso nikdar poznali, mnogi pa so tvoje zapovedi zaničevali in te zavrgli. Usmili se obojih, dobrotljivi Jezus, in potegni vse k svojemu svetemu Srcu. Kralj bodi, Gospod, ne samo vernih, ki niso nikdar odpadli od tebe, temveč tudi izgubljenih sinov, ki so te zapustili; daj, da se skoraj vrnejo v Očetovo hišo, da ne poginejo uboštva in lakote. Kralj bodi tistih, ki jih slepi verska zmota ali loči razkol, in pokliči jih nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu en hlev in en pastir. Kralj bodi tudi vseh tistih, ki živijo še v zmotah poganstva ali izlama; reši jih iz teme in privedi jih k luči v božje kraljestvo. Ozri se slednjič z očmi usmiljenja na sinove onega rodu, ki je bil tako dolgo izvoljen narod, in Kri, ki je bila nanje klicana, naj sedaj tudi nanje pride kot vir rešenja in življenja.

Daj, Gospod, svoji Cerkvi varno in blagosloveno prostost; daj vsem narodom red in mir; daj, da se bo od kraja do kraja zemlje razlegal en glas: Bodi hvala božjemu Srcu, ki nas je rešilo, slava in čast mu vekomaj! Amen.

